

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomantky: **Bc. Silvie Šipkovská**

Téma práce: ***Rasa a rovnost z pohledu práva***

Diplomová práce Silvie Šipkovské se zabývá aktuálním tématem antidiskriminačního práva. Na toto téma existuje i v českém jazyce již poměrně mnoho odborných prací, z nichž některé diplomantka zohlednila (zejména Rovnost a diskriminaci od Bobka, Boučkové, Kühna a dalších, komentář k antidiskriminačnímu zákonu a dílo oxfordské profesorky Sandry Fredman). Postrádám však v práci novější literaturu, zejména aktuální komentář k Evropské úmluvě o lidských právech autorů Kmece, Kosaře, Kratochvíla a Bobka z roku 2012 a komentář Listiny základních práv a svobodu kolektivu autorů vedeného Eliškou Wagnerovou.

Diplomová práce se zabývá pojmem rasy, etnicity, národnosti, rovnosti a diskriminace (kap. 1), mezinárodními úmluvami a směrnici EU zakazujícími diskriminaci, méně však již judikaturou mezinárodních a evropských soudů, je připomenuto jen několik vybraných judikátů (kap. 2). Rozbor vnitrostátní právní úpravy se věnuje především textům, o něco detailněji je rozebrán antidiskriminační zákon včetně složité cesty k jeho přijetí a kritiky některých nevládních organizací; kritizována je i nedostatečnost překlopení důkazního břemene v občanském soudním řádu (kap. 3). V závěrečné kapitole (kap. 4) jsou popsány a krátce zhodnoceny jednotlivé prostředky obrany před diskriminací (mediace, stížnosti kontrolním orgánům, zejména veřejnému ochránci práv, činnost nevládních organizací, medializace problému a soudní ochrana). V závěru je kritizováno svěřeni antidiskriminační agendy ombudsmanovi namísto samostatné instituce, dále omezení přenosu důkazního břemene jen na určité typy kauz, neexistence monitoringu v oblasti zaměstnávání a omezené pravomoci (sic!) nevládních organizací; zde se ale domnívám, že o pravomoci je možné hovořit jen v souvislosti s orgány veřejné moci nebo osobami, na něž byl výkon veřejné moci přenesen. V přílohách práce jsou statistiky ze sčítání lidu, sociologických šetření a z činnosti veřejného ochránce práv, s nimiž se ovšem v textu důkladněji nepracuje.

Diplomová práce je bohužel spíše jakousi předběžnou rešerší základní literatury, normativních textů a některých zpráv nevládních organizací než vlastním hlubším diplomantčím rozбором dané problematiky. Po tomto shrnutí základních pojmů a právní úpravy by měl následovat vlastní intelektuální vklad diplomantky, ať už jakkoli zaměřený. Mohl následovat rozbor judikatury (především asi mezinárodní či zahraniční při omezeném rozsahu té domácí), mohla být využita a promyšlena kazuistika kanceláře veřejného ochránce práv nebo některých nevládních organizací. Právní rovina problému mohla být konfrontována s reálnou situací rasových či etnických menšin při využití poznatků jiných společenských věd (zejména sociologie), atd.

Ani rekapitulace právní úpravy se nevyhnula chybám. Od roku 2009 není pravda, že Listina základních práv EU je jen nezávazná deklarace (str. 34), viz čl. 6 Smlouvy o EU. Po formální stránce je práce zdařilá, přehledně členěná, řádně ozdrojovaná, byť způsob, kterým diplomantka cituje právní předpisy a mezinárodní smlouvy, je sice dostatečně určitý, avšak velmi neobvyklý.

V rámci obhajoby by mohlo být přesvědčivěji rozebráno, v čem se rasová diskriminace podstatně liší od jiných druhů diskriminace a zda a v čem by měla být řešena specificky. Dále by mě zajímal názor diplomantky na aktuální vládní návrh novely zákona o Veřejném ochránci práv a antidiskriminačního zákona, kde se posiluje postavení ochránce a svěřuje se mu právo podat žalobu ve veřejném zájmu v diskriminačních věcech (sněmovní tisk 379).

Celkově mohu shrnout, že práce se sice věnuje aktuálnímu a závažnému tématu a vyhovuje formálním požadavkům na kvalifikační práci, svým způsobem zpracování však jen v minimální míře přináší zajímavé a nové poznatky. Pokud se ale diplomantce v rámci obhajoby podaří přesvědčivěji rozebrat aktuální problémy rasové diskriminace, budu navrhopvat hodnocení klasifikačním stupněm **dobře**.

V Praze dne 8. ledna 2015.

Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.